

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 4. számú Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek Dr. Hubert Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. április 9. napján kelt 11.G.40.008/2008/9. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését részben megváltoztatja, és a 15/001. számú rovat vonatkozásában kötelezi a Fővárosi Bíróságot mint Cégbíróságot a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére; egyebekben helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a peres felek a másodfokú eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi szövetkezet az 1996. november 15-én megtartott közgyűlésen elfogadta az igazgatóság átalakulási indítványát azzal, hogy a szövetkezet hat tagja változatlanul szövetkezeti formában kívánt tovább működni, nem kívántak az újonnan létrejövő gazdasági társaságba belépni.

1996. december 20-án az alperes a szövetkezet részleges átalakulását elhatározó közgyűlést tartott, ahol a K.14/1996/III. számú határozattal a közgyűlés

egyhangúlag döntött a szövetkezetnek 1997. január 1. napjával korlátolt felelősségű társasággá történő részleges átalakulásáról.

Az ezt követően hozott 15. és 16/1996/III. számú határozatokkal a közgyűlés elfogadta az átalakulási tervet, az átalakulási vagyonmérleget és a vagyonfelosztási javaslatot.

Az átalakulási hirdetmény a Céglőny 1997. január 23-i és február 13-i számában jelent meg, amely szerint az alperesi szövetkezet az 1996. december 20-án megtartott közgyűlésén elhatározta korlátolt felelősségű társasággá történő részleges átalakulását, az átalakulás tervezett időpontja 1997. január 1.

A Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság az alperes 1997. január 13-án érkezett változásbejegyzési kérelme alapján az 1997. október 20-án kelt és a Céglőny december 4-i számában közzétett Cg.01-02-051090/20. számú végzésével bejegyezte a szövetkezet székhelyében, vagyonában, a cégjegyzésre jogosultak személyében és a felügyelő bizottság tagjaiban bekövetkezett változásokat. A 8. rovatban a létesítő okirat módosítás dátumaként 1996. december 20. napja szerepel azzal, hogy valamennyi változás hatálya is ugyanez az időpont. A cégjegyzésre jogosultakra vonatkozó 13. rovatból - egyebek mellett - törölte a cégjegyzékből a felperest mint elnököt és új ügyvezető elnökként Huszár Lászlót jegyezte be.

Az alperesi szövetkezet részleges átalakulásával létrejött ... Kft. a cégbejegyzés iránti kérelmét 1997. január 15-én nyújtotta be a Fővárosi Bírósághoz mint Cégbírósághoz. A cégbíróság a kft.-t az 1998. január 23. napján kelt Cg.01-09-566165/9. számú végzésével jegyezte be a cégjegyzékbe, a társasági szerződés kelteként és valamennyi adat hatályaként 1996. december 20. napját, a cég tevékenysége megkezdésének időpontjaként 1997. január 1. napját feltüntetve. A kft. ügyvezetője a felperes lett, jogelőd cékként az alperes került feltüntetésre a cégjegyzékbe azzal, hogy az átalakulás módja részleges. A csatolt tagjegyzék szerint a felperes is a kft. tagjává vált.

A Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság a 2000. szeptember 5-én kelt 26. sorszámu végzésével elrendelte a 9. számú végzésének kijavítását, miszerint a hatályosság dátuma valamennyi adat vonatkozásában helyesen 1997. január 1. napja.

A felperes keresetében a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság Cg.01-02-051090/20. számú változásbejegyzést elrendelő végzésének hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozással, hogy abban jogszabálysértően szerepel a szövetkezet részleges átalakulásának, a felperes elnöki minősége megszűnésének és Huszár László elnökkénti bejegyzésének a hatálya. Kérte, hogy a bíróság kötelezze a cégbíróságot, hogy ezen adatok hatályát 1997. január 1. napjára módosítsa.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A Fővárosi Bíróság a 30.G.40.492/2006/10. számú ítéletében megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság Cg.01-02-051090/20. számú végzésének felperesre vonatkozó hatálya 1997. január 1. napja, és kötelezte az alperest a felperes javára perköltség fizetésére.

A felek fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla a 2007. december 13. napján kelt 14.Gf.40.411/2007/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátaira tekintet nélkül a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárás vonatkozásában előírta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az 1989. évi 23. tvr. (Ctvr.) alapján bírálja el, mert a kereset benyújtásakor hatályos cégeljárásra vonatkozó törvény rendelkezéseit kell alkalmazni az egységes bírói gyakorlat szerint. Értékelnie kell az elsőfokú bíróságnak az ellenkérelemben foglaltakat és a felek által becsatolt okirati bizonyítékokat, ezen belül a párhuzamos eljárásokban született jogerős ítéleteket.

A megismételt eljárásban a felperes módosított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság a cégbíróság 20. sorszámú változásbejegyzést elrendelő végzését a jogszabálysértés megállapítása mellett hatályában tartsa fenn, és kötelezze a cégbíróságot a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére; arra, hogy a régi elnök (felperes) törlésének, az új elnök cégjegyzékbe történő bejegyzésének, valamint a részleges átalakulás időpontjának hatályát 1997. január 1. napjára javítsa ki. Álláspontja szerint a hivatkozott adatok jogszabálysértőek, mert azok a cégvalódiság és a közhitelesség elvébe ütköznek. Arra hivatkozott, hogy a Legfelsőbb Bíróság a 2007. június 18. napján kelt Gfv.X.30.077/2007/9. számú felülvizsgálati ítéletnek indokolásában megállapította, hogy a szövetkezet 1997. január 1. napjában határozta meg a kft.-vé történő részleges átalakulás időpontját.

A felperes tagsági viszonya a szövetkezetben ehhez képest 1996. december 31-ig fennállt és ugyanekkor szüntette meg a munkaviszonyát is a szövetkezetnél, amely az alapszabály rendelkezései szerint egyébként is automatikusan a szövetkezeti tagsági jogviszony megszűnését eredményezte. Elnöki pozíciója ugyanezen oknál fogva ugyanezen a napon szűnt meg, mivel az elnöki tisztséget csak szövetkezeti tag töltheti be. Az új elnök bejegyzésére vonatkozóan azért illeti meg álláspontja szerint a felperest keresetjogi jog, mivel az 1992. évi I. törvény (Sztv.) és az alperes alapszabálya szerint a szövetkezetnek csak egy elnöke lehet. Amennyiben tehát megváltozik a felperes törlésére vonatkozó bejegyzés hatálya, úgy automatikusan meg kell, hogy változzon az új elnök bejegyzésére vonatkozó hatály is. A pernek azért van jelentősége, mivel a felperes a vitatott időszakban 2006. december 20. és 31. napja között ellátta az elnöki tisztségéből adódó feladatokat és intézkedéseket hozott.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a bejegyzett hatály nem jogszabálysértő figyelemmel az 1988. évi VI. törvény (1988. évi Gt.) 24. § (1) bekezdésére, amely szerint a változásokat a cégbíróság visszamenőleges hatállyal jegyezte be. A felperes az 1996. december 20-i közgyűlésen bejelentette, hogy kilép a szövetkezetből. Ezt támasztja alá, hogy ezen a napon a kft. is megtartotta az alakuló taggyűlést, ahol a felperes már tagként részt vett. A felperest ugyanezen a napon választotta meg a kft. ügyvezetővé. Ezen a napon szűnt meg tehát a felperes

tagsági jogviszonya a szövetkezetben, ezáltal megszűnt az elnöki tisztsége is az Sztv. 28. §-a szerint.

Az alperesi szövetkezet megmaradó tagjai ugyancsak ezen a napon, tehát 1996. december 20-án közgyűlést tartottak, ahol megválasztották az új tisztségviselőket, köztük Huszár László elnököt, ezért az ő bejegyzésének hatálya ezzel a dátummal szintén jogszerű.

Az elsőfokú bíróság a 2008. április 9. napján kelt 11.G.40.008/2008/9. számú ítéletében - a jogszabálysértés megállapítása mellett - hatályában fenntartotta a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság Cg.01-02-051090/20. számú végzésének a 15/001. rovatában feltüntetett „felperes neve elnök törölve: 1996. december 20-i hatállyal” rendelkezését. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.500,-Ft perköltséget.

A keresetet részben találta megalapozottnak. Rögzítette, hogy a Ctvr. 18. §-a szerint a felperest perindítási jog kizárólag a végzés őt érintő részére vonatkozóan illeti meg, azaz a végzés azon rendelkezése vonatkozásában, ami őt mint az alperes törvényes képviselőjét törli a cégjegyzékből. A 20. sorszámú végzés egyéb rendelkezései vonatkozásában nem illeti meg perindítási jog, így keresetének ezen részeit a bíróság keresetelési jog hiánya miatt utasította el.

Kifejtette, hogy a Ctvr. 18. § (3) bekezdése a bíróságnak mérlegelési jogot ad atekintetben, hogy a kereset megalapozottsága esetén milyen jogkövetkezményt alkalmaz, a végzést hatályon kívül helyezi, vagy azt hatályában fenntartja a jogszabálysértés megállapítása mellett. Ez utóbbi esetben azt is mérlegelheti, hogy a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez milyen intézkedések szükségesek.

A rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottnak találta a felperes keresetét avonatközásban, hogy a cégjegyzékből való törlése 1997. január 1-jei hatállyal lett volna jogszerű. A jogszabálysértés megállapítása mellett - a keresetnek megfelelően - a végzés ezen rendelkezését is fenntartotta hatályában, melynek során figyelemmel volt arra is, hogy a cégbíróság végzése több mint tíz évvel ezelőtt kelt és a cégjegyzék azóta is ezt az adatot tartalmazza. Mellőzte azonban bármilyen intézkedés megtételére való kötelezését a Cégbíróságnak, illetve az alperesnek, mivel a Ctvr. még „jogszabálysértő állapot” megszüntetéséhez szükséges intézkedésről rendelkezik. A jogszabálysértő állapot pedig megszűnt 1997. január 1. napján, még a keresettel támadott bejegyző végzés meghozatala előtt.

Rögzítette, hogy az Sztv. 88. §-a szerint a szövetkezet gazdasági társasággá való átalakulására egyebekben - azaz az Sztv.-ben szabályozottakon túl - a gazdasági társaságokról szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni. Ebből viszont az következik, hogy az Sztv.-ben szabályozott kérdésekben az Sztv. speciális rendelkezései irányadók. A Legfelsőbb Bíróság a BH2002/442. és a 2000/66. szám alatt közzétett eseti döntéseiben rámutatott arra, hogy a jogutód társaság létrejöttének időpontját nem a cégbíróság, hanem az átalakuló közgyűlés jogosult meghatározni. Az alperes közgyűlése pedig egyértelműen akként határozott, hogy az átalakulás időpontja 1997. január 1. napja.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak a keresetet részben elutasító rendelkezését kérte megváltoztatni akként, hogy kötelezze a másodfokú bíróság a cégbíróságot, hogy a jogszabálysértő bejegyzéseket törölje, és a valóságnak megfelelő adatként a felperes elnöksége megszűnését, a szövetkezet részleges átalakulásának időpontját és a Huszár László elnöki minőségét 1997. január 1-jei hatállyal jegyezze be. Kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest a felperes első- és másodfokú perköltségének viselésére.

Arra hivatkozott, hogy az ítéletben megállapított tényállás annyiban hiányos, hogy az elsőfokú bíróság nem rögzítette, hogy az alperes nem csatolta a változásbejegyzési kérelméhez a szövetkezet 1996. december 20-án kelt, a részleges átalakulást 1997. januári hatállyal elrendelő közgyűlési jegyzőkönyvet. Ezáltal megtévesztette a cégbíróságot, amely a bejegyzési kérelmet szokványos változásbejegyzési kérelemként kezelte és nem volt figyelemmel arra, hogy a szövetkezetnél részleges átalakulás következett be, melynek napja 1997. január 1. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság - a Fővárosi Ítéltábla végzésével ellentétesen - a rendelkezésre álló legfelsőbb bírósági döntést, mert azzal ellentétes az elsőfokú bíróság által változatlanul hagyott cégszerű adatot. Megengedhetetlen, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adatok eltérjenek több bíróság által egybehangzóan, jogerősen megállapított adatoktól.

Megalapozatlan az elsőfokú bíróságnak az a döntése is, hogy a három adatváltozás közül kettőben nincs a felperesnek keresetjogi joga. Az egymással összefüggő adatokat ugyanis nem lehet szétválasztani, mert egyedül értelmetlenné válnak. A másik két adat is érinti a felperest, mert azok az elnöki tisztség hatályosságától elválaszthatatlanok. A törvény „érinti” szóhasználata nem engedi meg azt az indokolatlanul szűk értelmezést, ami az ítéletből kitűnik.

Megalapozatlan továbbá az elsőfokú ítélet időmúlásra vonatkozó hivatkozása is. Az időmúlásnak jelen esetben nincs jelentősége, mert a felperes a jogait határidőben érvényesítette. Valótlan adatok fenntartása a cégjegyzékben pedig jogszerűtlen. A jogszabálysértés megállapítása nem elegendő, mert ez a kérdés tíz éven át a legkülönbözőbb bírósági perekben és egyéb eljárásokban vita tárgya volt, továbbá mert a valótlan bejegyzések sértik a felperes társadalombiztosítási jogait, szolgálati idejének mértékét. Sértik továbbá 20 volt szövetkezeti tag és a szövetkezet valamennyi alkalmazottjának társadalombiztosítási és tagsági jogviszonyának, valamint munkaviszonyának fennállását, illetve mértékét. Végül rámutatott arra, hogy sem az alperesre, sem a hat alperesi tagra semmilyen hátrányos jogkövetkezménnyel nem járna a helyes és a valóságnak megfelelő cégbírósági bejegyzés.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés kapcsán, a tényállás hiányosságára hivatkozással kapcsolatban előadta, hogy a szövetkezetnek nem kellett csatolnia a részleges átalakulást elhatározó közgyűlési jegyzőkönyvet, amely ugyan az átalakulás időpontjaként valóban 1997. január 1-jét rögzítette, de ennek álláspontja szerint azért nincs jelentősége, mert a szövetkezetből kilépő tagok az ... Kft.-t már 1996. december 20-

val létrehozták. A kft. alapításának dátuma 1996. december 20. napja volt, ennek folytán december 20-ával a szövetkezet elnök nélkül maradt, ezért a megmaradó hat tag kénytelen volt közgyűlést tartani, amelyen meghozta még ugyanezen a napon a részleges átalakulás miatt szükségessé váló közgyűlési határozatokat. Erre egyébként a szövetkezetet az Sztv. 88/A. § (1) bekezdés e) pontja is kötelezte. Hangsúlyozta, hogy a felperes által hivatkozott bírósági ítéletek és végzések tárgya nem a cégbírói bejegyzések törvényessége volt. Az ... Kft. és az alperesi szövetkezet között a közel tíz évig tartó peres eljárás tárgyát a részleges átalakulás során keletkezett, a szövetkezeti vagyon megosztására és a vagyonfelosztó mérlegre vonatkozó 1996. december 20-i közgyűlési határozatok törvénysértő tartalma képezte.

Kiemelte, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során az általa becsatolt társadalombiztosítási és egyéb pénzügyi okiratokkal azt kívánta igazolni, hogy a szövetkezet a teljes taglétszámmal létezett 1997. január 1-ig. Ez a bizonyítás azonban téves, mert a felperes összekeveri a tagsági viszonyt a munkaviszonnyal. A tagsági viszony a december 20-i közgyűlésen megszűnt, más kérdés, hogy a volt tagok munkaviszonya az év végéig, azaz 1997. január 1-ig még fennmaradt. Ezért a szövetkezetből kilépett tagokat társadalombiztosítás szempontjából nem érte hátrány. Ugyanezért alaptalan a felperes azon hivatkozása is, hogy a valótlán bejegyzések sértik az ő társadalombiztosítási jogait és szolgálati idejének mértékét.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretein belül bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján. Így, nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát a változásbejegyzést elrendelő végzés 15/001. rovatának jogszabálysértő jellegének megállapítása és az azt hatályában fenntartó ítéleti rendelkezés, mert a felperes fellebbezésében ezeket nem sérelmezte, így az elsőfokú bíróság ítélete e tekintetben jogerős.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

A felperes fellebbezése kétirányú volt. Egyrészt az általa összefüggőnek tekintett további két adatra vonatkozó kereseti kérelmét elutasító döntést tekintette megalapozatlannak, másrészt azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság csak a jogszabálysértés megállapítására szorítkozott, és nem kötelezte a Cégbíróságot a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére.

A másodfokú bíróság a fellebbezésnek a felperesre vonatkozó adatokkal kapcsolatos kérelmét nem találta megalapozottnak az alábbiak szerint.

A Ctv. 18. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kérelemnek helyt adó bejegyző végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban az ügyész, továbbá az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan - pert indíthat a cég ellen a cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt.

Az elsőfokú bíróság helyesen és az e körben kialakult egységes bírói gyakorlatnak megfelelően állapította meg, hogy a felperest a perindítás joga kizárólag a 20.

sorszámú végzés azon rendelkezése vonatkozásában illeti meg, amely őt a cégjegyzékből törli.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel rámutat e körben a másodfokú bíróság, hogy a Ctv. 18. § (1) bekezdésének perindításra jogosultak köréről szóló, valamint az ügyészen kívüli jogosultak korlátozott keresetőségi jogára vonatkozó rendelkezései a forgalombiztonság érdekében nem értelmezhetők kiterjesztően. A perbeli rovatok között kétségtelen az összefüggés, ez azonban nem alapozza meg a felperes aktív perbeli legitimációját a jogszabály egyértelmű rendelkezése ellenében még akkor sem, ha ezáltal az egyes rovatok tartalma, jelen esetben hatálya, egymással ellentmondásosak.

Megalapozottan hivatkozott ugyanakkor a felperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság az általa értékelt körülmények alapján indokolatlanul mellőzte a cégbíróság szükséges intézkedés megtételére való kötelezését.

Helytálló az arra való hivatkozása is, hogy mindaddig, amíg a jogszabálysértő bejegyzés a cégjegyzékben szerepel, nem tekinthető a jogszabálysértő állapot megszűntnek.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal a fellebbezési érveléssel is, hogy az alperesre nézve nem jár hátrányos jogkövetkezménnyel a felperes részleges átalakulás időpontjának megfelelő hatállyal történő cégjegyzékből való törlése és ezáltal a jogszabálysértő állapot megszüntetése.

A másodfokú bíróság mérlegelési jogkörében úgy ítélte meg, hogy megalapozottan igényelte a felperes a keresetében az intézkedésre való kötelezést, amely a cégnyilvántartás közhitelessége követelményét is szolgálja.

Ezért e tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte a Cégbíróságot a Ctv. 18. § (3) bekezdése alapján a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére; mivel a részleges átalakulás időpontját meghatározó közgyűlési határozat rendelkezésre áll, amely meghatározza egyben az ehhez kapcsolódó változások hatályát is, a Cégbíróságnak a szükséges intézkedések keretében a Cg.01-02-050040/20. számú változásbejegyzést elrendelő végzése kapcsán, a felperest a cégjegyzékből törölő 15/001. alrovatának 1996. december 20-i hatályát kell 1997. január 1-jei hatályra kijavítani jelen ítélet végrehajtásaként.

A jogerős ítéletet - a Cégbíróságot kötelező rendelkezésre tekintettel - az elsőfokú bíróság kézbesíti a Fővárosi Bíróságnak mint Cégbíróságnak.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

A fellebbezés részben vezetett eredményre, a másodfokú bíróság a pervesztesség és pernyertesség arányát lényegében azonosnak minősítve rendelkezett a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján akként, hogy a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Budapest, 2008. év november hó 13. napján

álínkásné dr. Míka Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelél:

bíróági tisztviselő